

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลปรางนบุรี

อำเภอปรางนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2565

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่เป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

สถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์ร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์

กันยายน 2567

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญรูป	
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-7
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-3
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-3
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2566	7-1
7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดราชบุรี (ปี พ.ศ.2536-2565)	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลสร้อยทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2565	2-7
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพชรบุรี ปี 2565	2-8
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี2565	2-10
3-1	สมบัติดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	3-6
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	5-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566-2570	7-4
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-5
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แผน 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570)	7-6

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ขอบเขตการปกครองตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	2-1
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	2-7
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	3-8
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	4-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	6-6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่างๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงานโครงการกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของรูปแบบเศรษฐกิจ (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 – 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลปรางบุรี อำเภอปลารบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ฯ

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร ฯ

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ฯ

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบลเพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

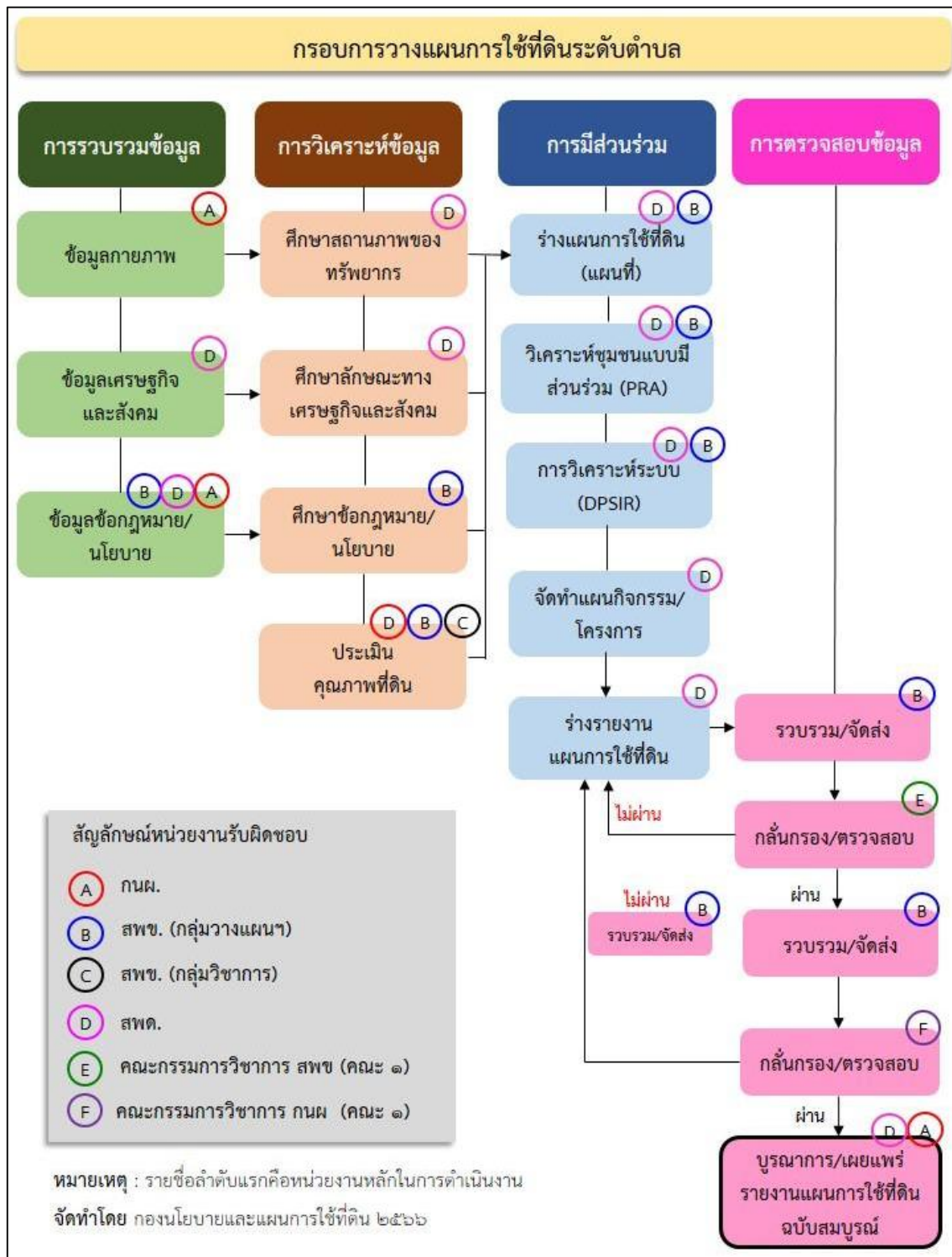
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม
ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

รูปที่ 1-1 ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

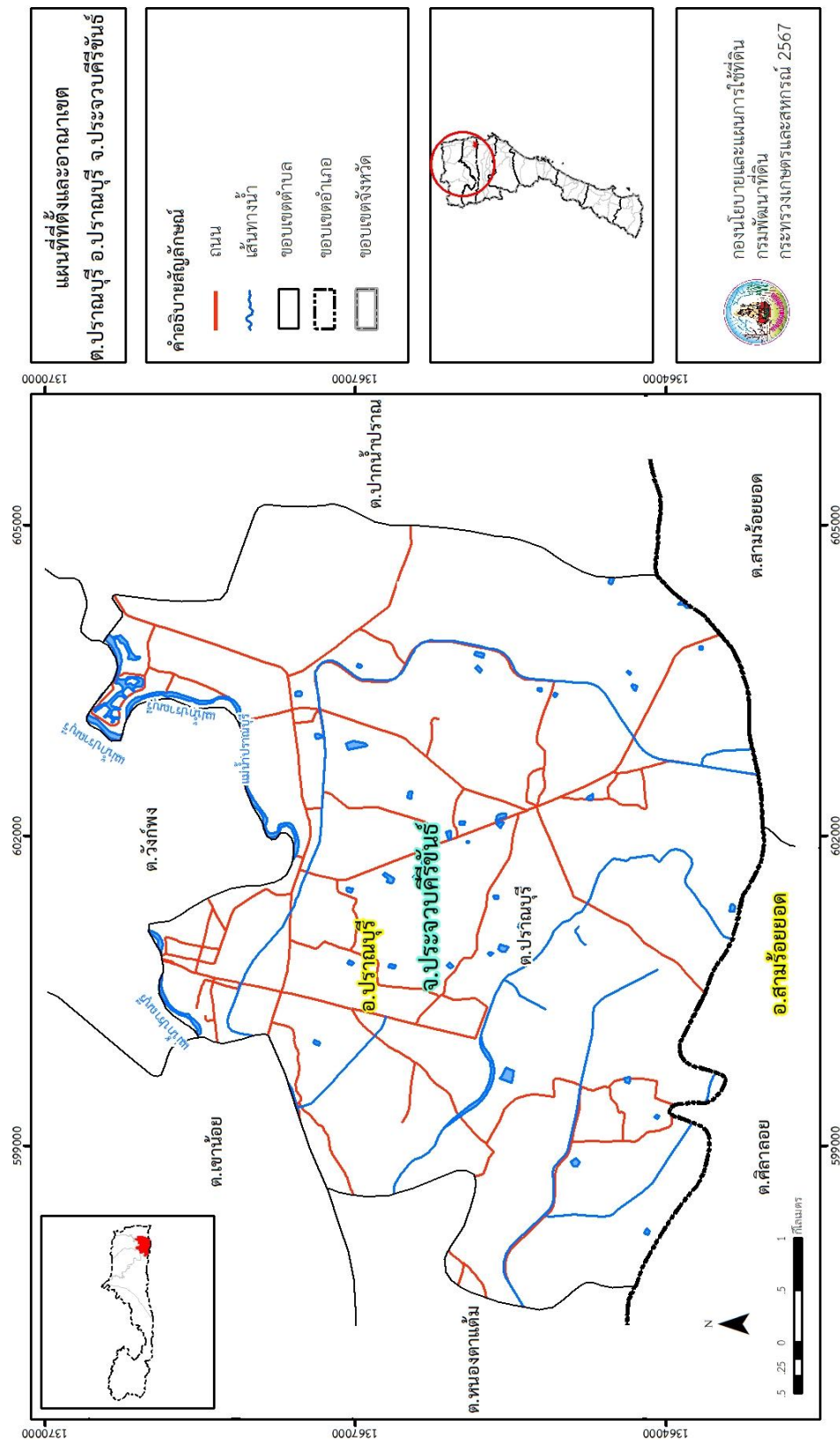
บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอปรางบุรี มีพื้นที่ประมาณ 32.49 ตารางกิโลเมตร หรือ 20,307 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลเขาน้อย ตำบลวังภัง อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลศิลาลอย ตำบลสามร้อยยอด อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลปากน้ำปราง อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลปรางมนบุรี อำเภอปรางมนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านเกาะคู	หมู่ที่ 5 บ้านตลาดล่าง
หมู่ที่ 2 บ้านนาพะเนียด	หมู่ที่ 6 บ้านตลาดบน
หมู่ที่ 3 บ้านนาห้วย	หมู่ที่ 7 บ้านหนองกา
หมู่ที่ 4 บ้านลุ่มโพธิ์	

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน และพื้นที่สูงชันทิศตะวันออกเป็นพื้นที่เขา ทิศเหนือติดแม่น้ำปรางบุรี

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 พบว่า ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 28.2 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.6 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.8 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 948.7 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 106 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนตุลาคม มีปริมาณฝน 243.3 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 15 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

แผนการใช้ที่ดินตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงปลายเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนกันยายนถึงปลายเดือนพฤศจิกายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคมถึงปลายเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

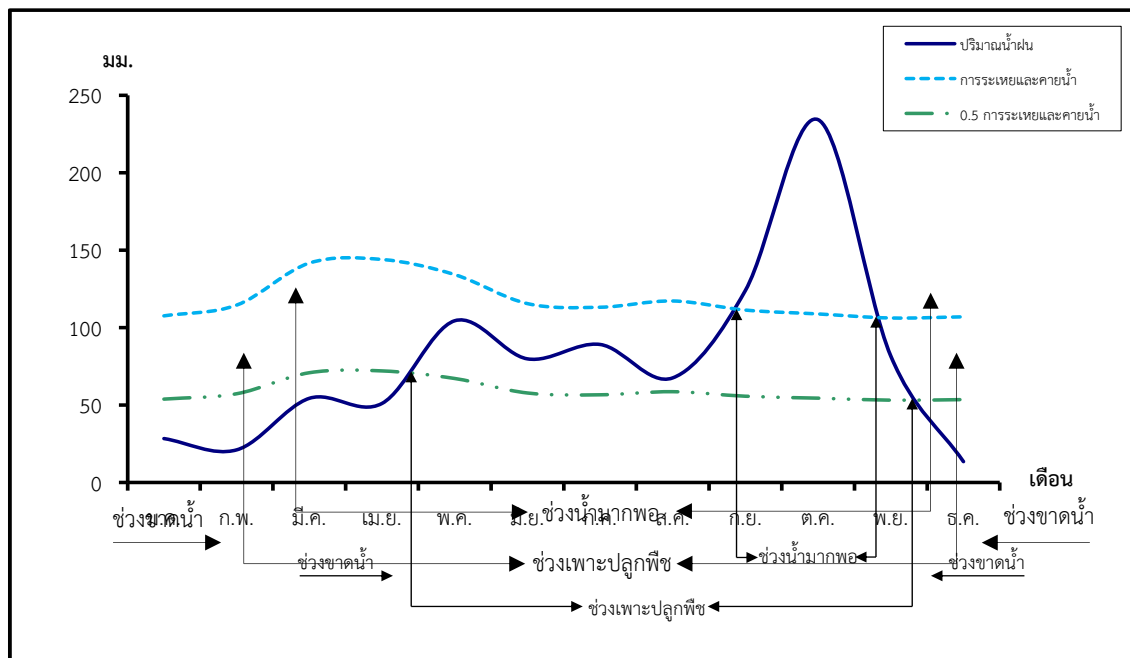
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันที่ฝนตก	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ²	ปริมาณฝน
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	(%)	(มม.)	(วัน)	(มม.)	ใช้การ ²
ม.ค.	22.8	29.8	26.3	71.0	28.3	2.1	107.6	27.0
ก.พ.	23.7	31.0	27.3	73.0	21.0	1.6	114.5	20.3
มี.ค.	24.9	32.2	28.5	74.0	54.3	3.2	141.7	49.6
เม.ย.	26.0	33.4	29.6	73.0	51.0	4.3	144.0	46.8
พ.ค.	26.3	33.6	29.5	74.0	104.4	12.8	134.2	87.0
มิ.ย.	26.1	33.4	29.2	73.0	79.8	13.5	115.5	69.6
ก.ค.	25.8	33.0	28.8	74.0	89.1	15.3	113.2	76.4
ส.ค.	25.7	32.9	28.7	74.0	67.5	14.3	117.2	60.2
ก.ย.	25.3	32.3	28.2	77.0	124.0	15.9	111.3	99.4
ต.ค.	24.9	31.1	27.8	80.0	234.3	15.6	108.8	146.5
พ.ย.	24.6	30.7	27.5	73.0	81.6	6.2	106.2	70.9
ธ.ค.	23.4	29.8	26.5	68.0	13.4	1.8	107.0	13.1
เฉลี่ย	25.0	31.9	28.2	73.7	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	948.7	106.6	1,421.1	766.8

หมายเหตุ : ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,299 ไร่ หรือร้อยละ 16.24 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 11,811 ไร่ หรือร้อยละ 58.17 ของเนื้อที่ตำบล

ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 2,816 ไร่ หรือร้อยละ 13.87 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาร้าง

2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 2,471 ไร่ หรือร้อยละ 12.17 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สับปะรด อ้อย สับปะรด/มะพร้าว

3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 782 ไร่ หรือร้อยละ 3.86 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน สน ประติพัทธ์ ไม้ยืนต้นผสม

4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 3,156 ไร่ หรือร้อยละ 15.54 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มะพร้าว ไม้ผล ผสม มะม่วง

5) พืชสวน มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก นาหญ้า

6) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 68 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

7) สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 2,497 ไร่ หรือร้อยละ 12.30 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานีเพาะเลี้ยงกุ้ง สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานีเพาะเลี้ยงปลา

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 928 ไร่ หรือร้อยละ 4.57 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 240 ไร่ หรือร้อยละ 1.18 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา คลองชลประทาน แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 4,029 ไร่ หรือร้อยละ 19.84 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พื้นที่ลุ่มทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ 2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,313 ไร่ หรือร้อยละ 1.07 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ พื้นที่ลุ่ม

ตารางที่ ๒-๒ สภาพการใช้ที่ดินตำบลเขาน้อย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๓๘๘๒	๕๗.๖๙
U๑๐๑	ตัวเมืองและย่านการค้า	๑๕๙๘	๓.๘๖
U๒๐๐	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง	๑๒๘	๐.๓๑
U๒๐๑	หมู่บ้านบนพื้นราบ	๒๔๓๖	๕.๘๙
U๓๐๑	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	๑๘๓๔๓	๔๔.๓๑

แผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

U๔๐๕	ถนน	๒๗๑	๐.๖๖
U๕๐๒	โรงงานอุตสาหกรรม	๑๐๕๖	๒.๕๕
U๕๐๓	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	๕	๐.๐๑
U๖๐๑	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	๒๒	๐.๐๕
U๖๐๒	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	๖	๐.๐๑
U๖๐๕	สถานีบริการน้ำมัน	๑๗	๐.๐๔
A	พื้นที่เกษตรกรรม	๑๔๓๐๓	๓๔.๕๕
A๑๐๐	นาไร่	๒๓๒	๐.๕๖
A๑๐๑	นาข้าว	๔๕๐	๑.๐๙
A๒๐๐	ไร่ไร่	๕๐๐	๑.๒๑
A๒๐๓	อ้อย	๓๙๓๗	๙.๕๑
A๒๐๕	สับปะรด	๕๖๔๘	๑๓.๖๔
A๒๐๕/A๓๐๒	สับปะรด/ยางพารา	๑๓๑	๐.๓๒
A๒๐๕/A๓๐๓	สับปะรด/ปาล์มน้ำมัน	๑๙	๐.๐๕
A๒๐๕/A๔๐๑	สับปะรด/ไม้ผลผสม	๙	๐.๐๒
A๒๐๕/A๔๐๕	สับปะรด/มะพร้าว	๓๗	๐.๐๙
A๒๐๕/A๔๐๗	สับปะรด/มะม่วง	๘	๐.๐๒
A๒๒๕	ว่านหางจระเข้	๓๕	๐.๐๘
A๓๐๑	ไม้ยืนต้นผสม	๓๗	๐.๐๙
A๓๐๒	ยางพารา	๕๖๓	๑.๓๖
A๓๐๓	ปาล์มน้ำมัน	๖๖๖	๑.๖๑
A๓๐๔	ยูคาลิปตัส	๒๙๒	๐.๗๑
A๓๐๗	สนประดิพัทธ์	๒๑๓	๐.๕๑
A๔๐๑	ไม้ผลผสม	๗๒๕	๑.๗๕
A๔๐๕	มะพร้าว	๑๓๕	๐.๓๓
A๔๐๕/A๔๐๗	มะพร้าว/มะม่วง	๘๒	๐.๒
A๔๐๕/A๔๑๑	มะพร้าว/กล้วย	๕๑	๐.๑๒
A๔๐๗	มะม่วง	๑๒๘	๐.๓๑
A๔๑๑	กล้วย	๑๓๘	๐.๓๓
A๕๐๒	พืชผัก	๑๐	๐.๐๒
A๗๐๑	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	๕๙	๐.๑๔

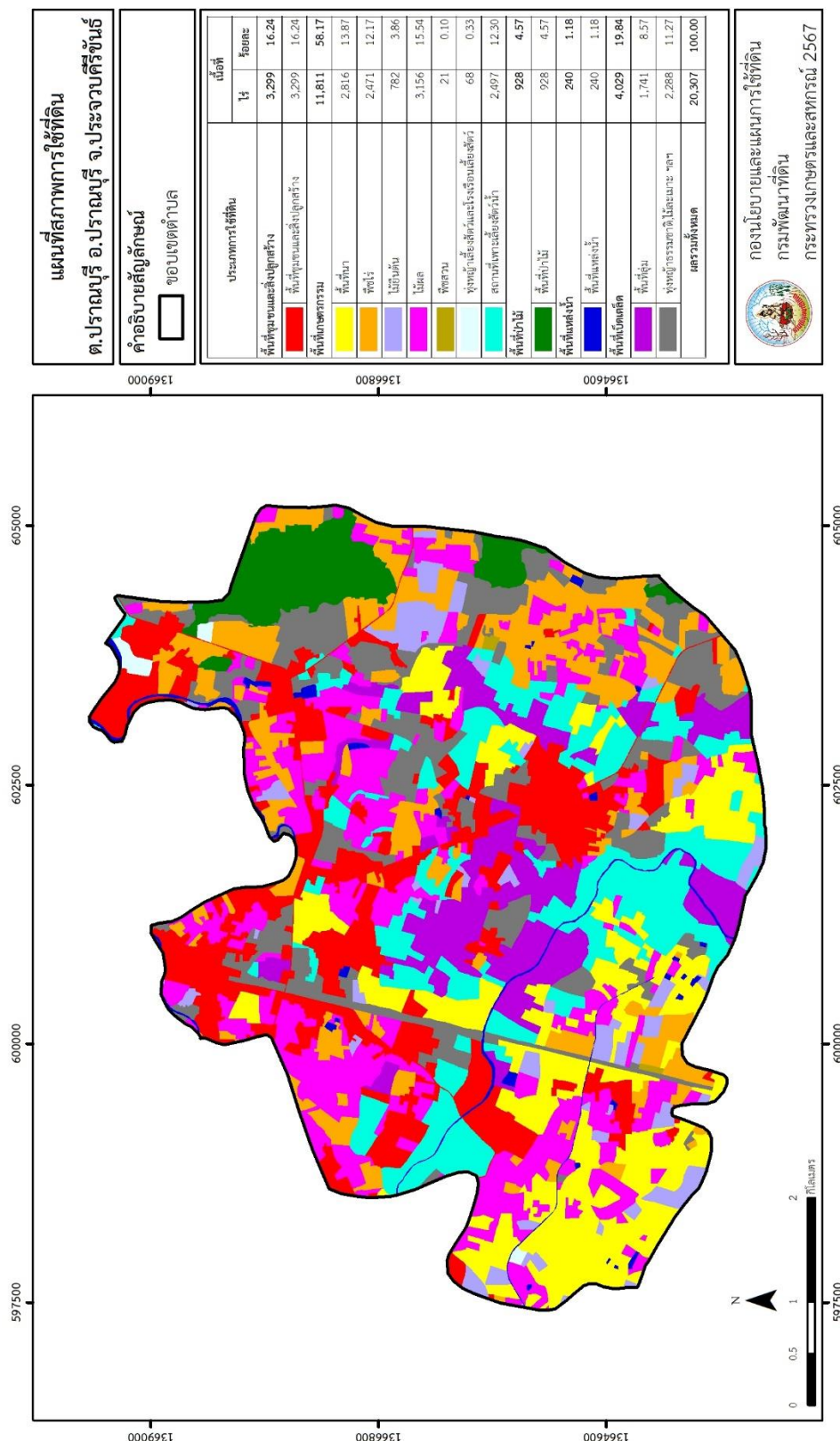

แผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

A๗๐๒	โรงเรียนเลียงโค กระบือ และม้า	๑๑	๐.๐๓
A๗๐๔	โรงเรียนเลียงสุกร	๙	๐.๐๒
A๙๐๐	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	๒๒	๐.๐๕
A๙๐๓	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	๑๕๖	๐.๓๘
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๖๑๒	๖.๓๑
M๑๐๑	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	๑๔๒๐	๓.๔๓
M๑๐๒	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	๔๑๙	๑.๐๑
M๒๐๑	พื้นที่ลุ่ม	๔๔๕	๑.๐๘
M๗๐๑	ที่ทิ้งขยะ	๓๒๘	๐.๗๙
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	๕๙๙	๑.๔๕
W๑๐๑	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	๔๖๖	๑.๑๓
W๑๐๒	หนอง บึง ทะเลสาบ	๓	๐.๐๑
W๒๐๒	บ่อน้ำในไร่นา	๘๗	๐.๒๑
W๒๐๓	คลองชลประทาน	๔๓	๐.๑
ผลรวมทั้งหมด		๔๑๓๙๖	๑๐๐

แผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอบรรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลปรางบุรี มีประชากรรวม 7,536 คน แยกเป็นชาย 3,643 คน เป็นหญิง 3,893 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 231.94 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,107 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่เข้ามาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 776 ครัวเรือน หรือร้อยละ 24.98 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,331 ครัวเรือน หรือร้อยละ 75.02 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลปรางบุรี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลปรางบุรี	3,107	3,643	3,893	7,536
หมู่ที่ 1 เกาะคู่	238	345	340	685
หมู่ที่ 2 นาพะเนียด	631	759	809	1,568
หมู่ที่ 3 นาห้วย	403	531	577	1,108
หมู่ที่ 4 ลุ่มโพธิ์	422	517	512	1,029
หมู่ที่ 5 ตลาดล่าง	57	96	110	206
หมู่ที่ 6 ตลาดบน	809	719	814	1,533
หมู่ที่ 7 หนองกา	547	676	731	1,407

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	3,107	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	776	24.98
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	2,331	75.02

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพื้นที่รวมทั้งหมด 20,307 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,107 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 6.54 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 11,811 ไร่ หรือร้อยละ 58.17 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 15.22 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 776 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกข้าว สับปะรด และมะพร้าว ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 254,056 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 79,128 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 168,809 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 48,984 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 85,247 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 30,144 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

แผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลปรางบุรี	233,533	5,639	11,676	3,209	254,056	79,128	168,809	48,984
หมู่ที่ 1 เกาะคู่	246,273	16,338	12,325	16,832	291,768	95,425	116,215	38,009
หมู่ที่ 2 นาพะเนียด	337,103	12,456	19,853	2,273	371,684	112,773	286,683	86,983
หมู่ที่ 3 นาห้วย	212,567	3,327	6,346	934	223,175	58,799	205,342	54,101
หมู่ที่ 4 ลุ่มโพธิ์	240,682	3,143	10,547	2,078	256,450	75,789	232,651	68,756
หมู่ที่ 5 ตลาดล่าง	220,871	2,970	9,889	143	233,873	86,209	20,307	7,485
หมู่ที่ 6 ตลาดบน	189,562	723	22,771	201	213,257	74,061	12,690	4,407
หมู่ที่ 7 หนองกา	187,670	517	0	0	188,187	50,838	307,776	83,145

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ คือ เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 817 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 305 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 670 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 19,332 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลปรางบุรี มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 มีปริมาณน้ำฝนรวม 948.7 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลปรางบุรี มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำปรางบุรี

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลปรางบุรี มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 5 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลปรางบุรี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 8 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 1 หน่วยแผนที่ดิน คือ หน่วยแผนที่ดิน NK-sclA ชุดดินหนองแก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 14 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 7 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Bar-sLB ชุดดินบ้านไร่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 891 ไร่ หรือร้อยละ 4.39 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Hg-sLB ชุดดินหุบกะพง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 668 ไร่ หรือร้อยละ 3.29 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Pr-sLB/calsub ชุดดินปรางบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และดินล่างพบชั้นแคลเซียมคาร์บอเนตหรือเม็ดปูนปน มีเนื้อที่ 352 ไร่ หรือร้อยละ 1.73 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Pr-mw-sLA ดินปรางบุรีที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 14,756 ไร่ หรือร้อยละ 72.67 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Tas-gslC ชุดดินทับเสลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,394 ไร่ หรือร้อยละ 6.87 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Tas-gslD ชุดดินทับเสลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 45 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน Tm-sLA ชุดดินท่าม่วง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 340 ไร่ หรือร้อยละ 1.67 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 892 ไร่ หรือร้อยละ 4.39 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน MARSH ที่ลุ่มชื้นแฉะ มีเนื้อที่ 955 ไร่ หรือร้อยละ 4.70 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินต้น มีเนื้อที่ 1,439 ไร่ หรือร้อยละ 7.09 ของเนื้อที่ตำบล คือ ชุดดินทับเสลา (Tas) และปัญหาดินเค็ม มีเนื้อที่ 14 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล คือ ชุดดินหนองแก (NK)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังแสดงใน
ตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

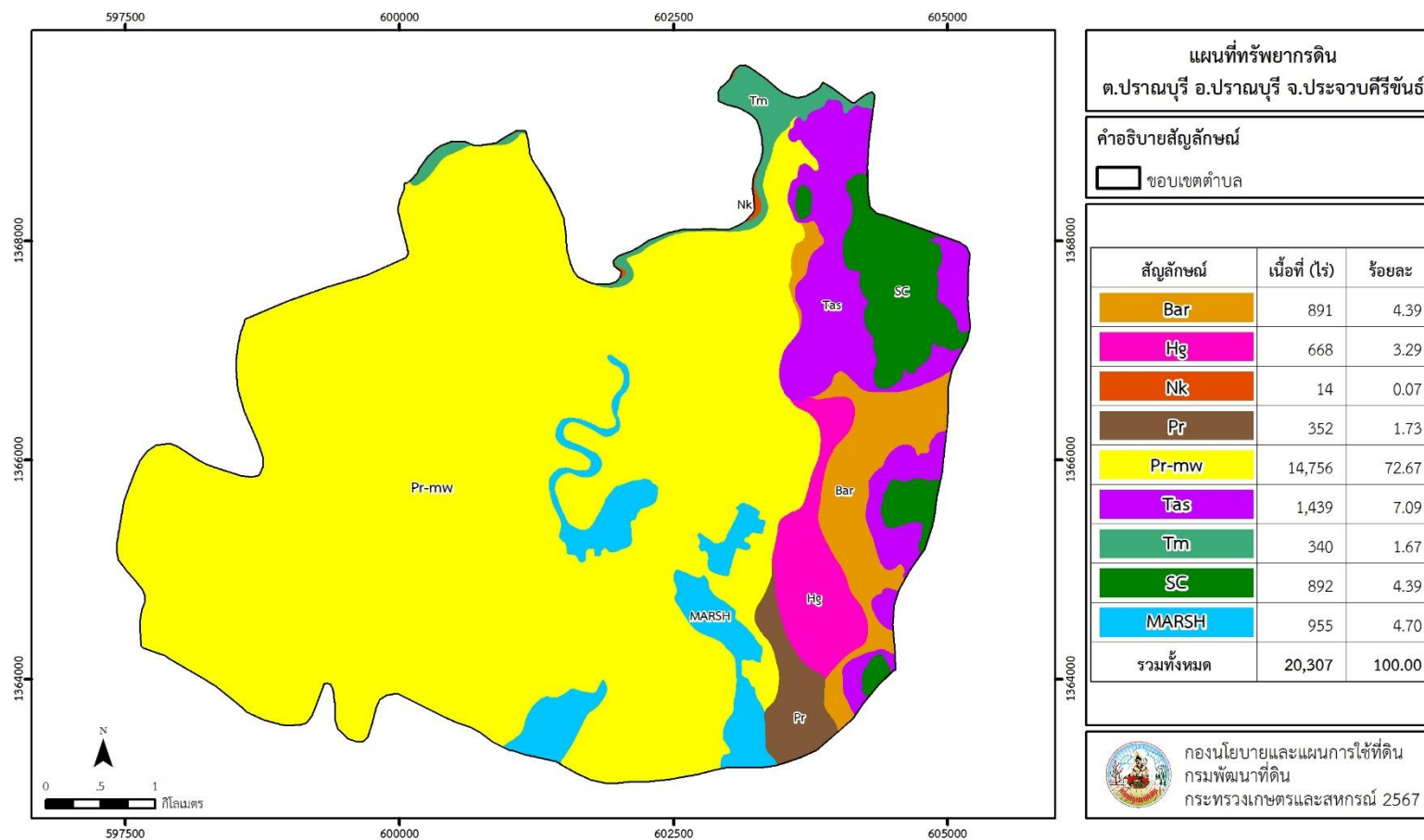
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเมส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจไโรเซต (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินเหนียว	ดินร่วน			ไร่	ร้อยละ
Bcr-sLB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	≤10	≤35	5.0-6.5	5.0-6.5	≤2	-	891	4.39
Hg-sLB	2-5	≥150	ดี	ปานกลาง	≤10	≥75	5.5-7.0	5.5-8.0	≤2	-	668	3.29
Nk-sclA	0-2	≥150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	10-20	35-75	6.0-6.5	6.0-8.0	4-8	-	14	0.07
Pr-sLB/calsub	2-5	≥150	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-6.5	6.0-8.5	≤2	-	352	1.73
Pr-mw-sLA	0-2	≥150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-6.5	6.0-7.0	≤2	-	14,756	72.67
Tcr-gsLC	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	≤10	35-75	5.5-6.5	6.0-7.0	≤2	-	1,394	6.87
Tcr-gsLD	12-20	0-50	ดี	ปานกลาง	≤10	35-75	5.5-6.5	6.0-7.0	≤2	-	45	0.22
Tm-sLA	0-2	≥150	ดี	ปานกลาง	≤10	35-75	5.5-6.5	5.5-7.0	≤2	-	340	1.67
SC	≥35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	892	4.39
MARSH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	955	4.70
รวมทั้งหมด											20,307	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลปรางบุรี คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ขาดแคลนแหล่งน้ำในฤดูแล้ง
- 3) ต้นทุนการผลิตสูง

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลปรางบุรี มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำ
- 3) แก้ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตสูง

ผลจากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) ดินเสื่อมโทรม
- 1.2) น้ำขาดแคลน
- 1.3) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 1.4) ปุ๋ยเคมีราคาแพง ต้นทุนการผลิตสูง

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

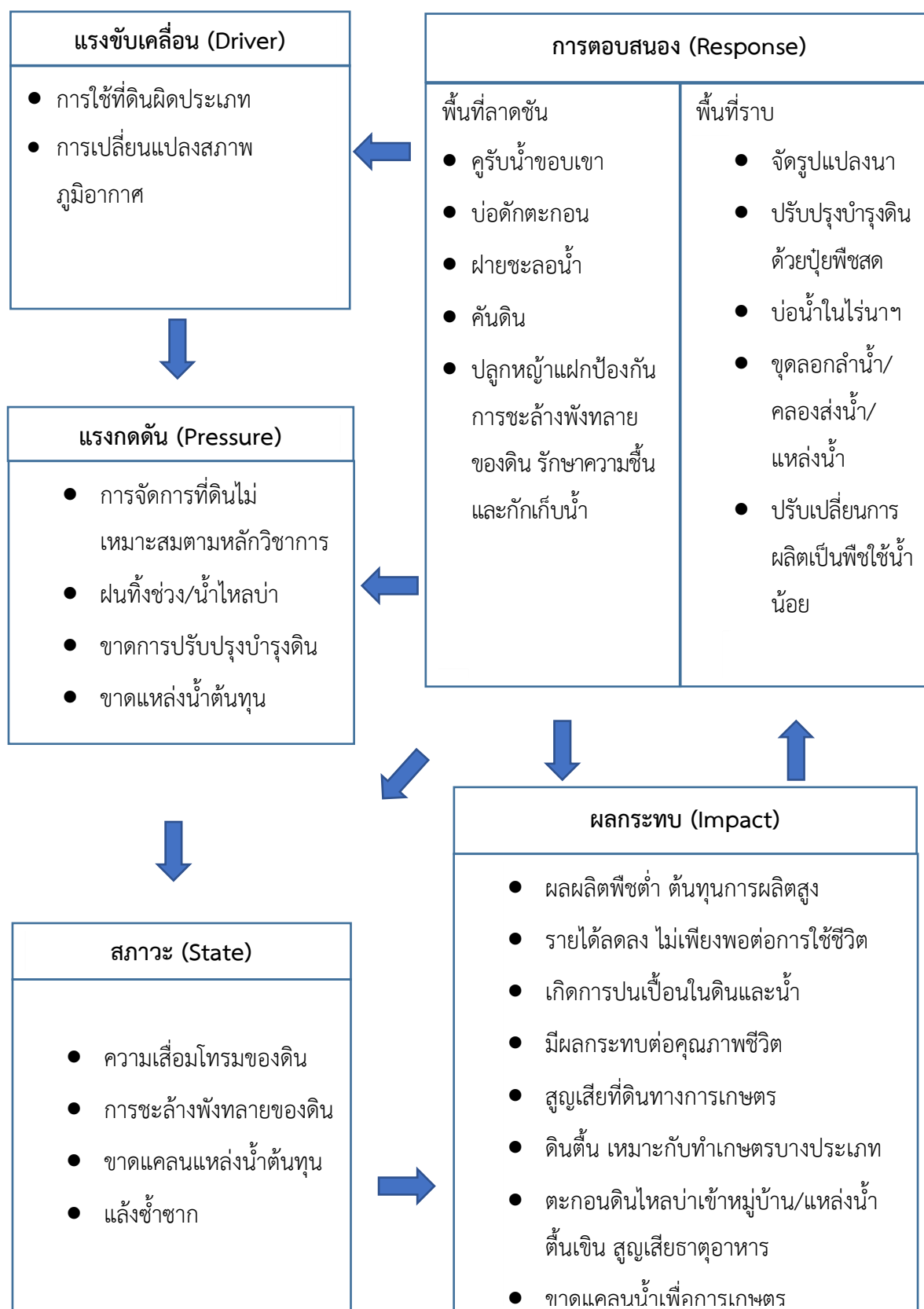
- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) จัดหาแหล่งน้ำ
- 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
- 2.4) ปุ๋ยเคมีราคาแพง ต้นทุนการผลิตสูง

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ

- 3.2) ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.3) ขาดแคลนทุนการใส่ปุ๋ยพืช
- 4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
 - 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขินเกินไป
 - 4.2) ลงทุนสูง ผลผลิตตกต่ำ
 - 4.3) รายได้น้อย
 - 4.4) มีปัญหาคุณภาพชีวิต
- 5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน
 - พื้นที่ลาดชัน
 - 5.1) คูรับน้ำรอบเขา
 - 5.2) บ่อตักตะกอน
 - 5.3) ฝายชะลอน้ำ
 - 5.4) คันดิน
 - 5.5) ปลุกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
 - พื้นที่ราบ
 - 5.8) จัดรูปแปลงนา
 - 5.9) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
 - 5.10) บ่อน้ำไร่นา
 - 5.11) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
 - 5.12) ปรับเปลี่ยนการผลิตพืชใช้น้ำน้อย
 - อนาคต
 - (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลปรางมณี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) ข้าวนาปี-พืชผัก เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม และจะปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ได้แก่ กุยช่าย มะเขือ พริก กะเพรา โหระพา ข่า ตะไคร้ สารระแหง ถั่วพู

ผักชีฝรั่ง ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนกรกฎาคม

2) สับปะรด เป็นพืชที่มีอายุนาน 4-5 ปี เกษตรกรจะเก็บผลผลิตครั้งแรกได้หลังจากปลูกได้ 15-18 เดือน หลังจากนั้นเก็บเกี่ยวปีละครั้งได้อีก 2 รุ่น การทำไร่สับปะรดนั้นจำเป็นต้องมีการเตรียมพื้นที่และวางแผนอย่างดีเพื่อให้สะดวก ในการปฏิบัติงาน

3) มะพร้าว ให้ผลผลิตเมื่ออายุ 5 - 6 ปี สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ยาวนานถึง 60 ปี เกษตรกรผู้ปลูกต้องจัดการดูแลสวนมะพร้าว เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสามารถเก็บผลผลิตได้ทุกเดือน

4) มะม่วง มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง จะเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ไปจนถึงเดือนพฤศจิกายน และหลังจากนั้นเป็นการทำมะม่วงนอกฤดูก็จะได้ราคาที่ดีกว่าในช่วงที่เป็นฤดูกาล ซึ่งมะม่วงเป็นพืชที่ปลูกครั้งเดียวแล้วสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้หลายปี ไม่ต้องปลูกใหม่ทุกปี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ สับปะรด ข้าว มะม่วง

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอปลารบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

หน่วยที่ดิน	สับปรด	ข้าว	มะม่วง
Bar-slB	S2n	S3o	S3r
Hg-slB	S2n	S3o	S2ns
Nk-sclA	S3xo	S3x	S3xo
Pr-mw-sIA	S2o	S2o	S2s
Pr-slB/calsub	S1	S3o	S2s
Tas-gslC	S2ern	S3ewo	N
Tas-gslD	S3e	N	N
Tm-sIA	S2n	S3o	S2ns

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- z = สารพิษ
- x = การมีเกลือมากเกินไป
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี ช่วงปี 2566-2570 เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่า ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของ

ชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำการกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 5 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ แล้วยางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 11,499 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 56.62 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมขั้นดี พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุดในตำบล เนื่องจากมีระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน โดยเฉพาะข้าวนาปรังและพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้มีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

(1)

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2120) มีเนื้อที่ 2287 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 11.26 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ มะม่วง

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2130) มีเนื้อที่ 538 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.6 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น

(4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2140) มีเนื้อที่ 827.8 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.07 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ XXX

(5) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2150) มีเนื้อที่ 10.9 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดัดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 2748 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 13.5 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรรมมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรังและบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 4.28 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ผล

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2214) มีเนื้อที่ 5.14 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกพืชไร่

(2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 41.95 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรรมมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 695 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.42 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ผล

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 126 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.62 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ยืนต้น

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 581 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.86 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกพืชไร่

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 1.8 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.009 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

3) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำการเกษตรในเขต

น้ำอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันเป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1)

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 306 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.5 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 149 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น

(4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2340) มีเนื้อที่ 876.3 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.31 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่

(5) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 7.6 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.037 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

4) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 2289 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 11.2 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

5) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 68.13 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 68.13 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบได้แก่ XXX

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3296.2 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 16.23 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 3023 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 14.8 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 221.86 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.092 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 51.3 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.252 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินที่นอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท้องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 240.87 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.18 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขต รong ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 64.0 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 176.8 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.87 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 4277 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 21.06 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 925.2 ไร่ หรือคิดเป็น ร้อยละ 4.55 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

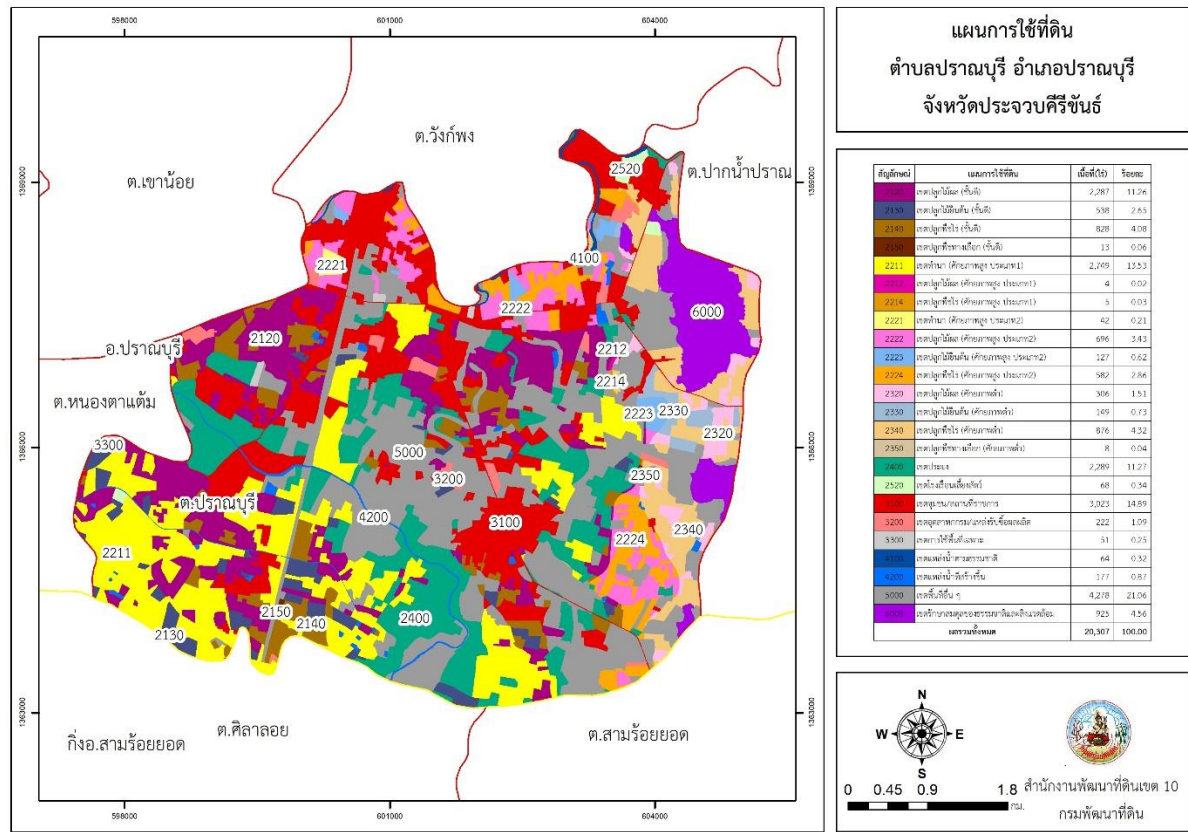
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบล ปรางบุรี อำเภอ ปรางบุรี จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์

สัญลักษณ์	คำอธิบาย	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
2120	เขตปลูกไม้ผล (ชั้นดี)	2,287.35	11.26
2130	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ชั้นดี)	538.19	2.65
2140	เขตปลูกพืชไร่ (ชั้นดี)	827.89	4.08
2150	เขตปลูกพืชทางเลือก (ชั้นดี)	10.98	0.05
2211	เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท1)	2,748.52	13.53
2212	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท1)	4.28	0.02
2214	เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท1)	5.15	0.03
2221	เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท2)	41.95	0.21
2222	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท2)	695.94	3.43
2223	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท2)	126.79	0.62
2224	เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท2)	581.67	2.86
2225	เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	1.83	0.01
2320	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ)	306.14	1.51
2330	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ)	149.05	0.73
2340	เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพต่ำ)	876.40	4.32
2350	เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพต่ำ)	7.67	0.04
2400	เขตประมง	2,289.30	11.27
2520	เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	68.13	0.34
3100	เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	3,023.05	14.89
3200	เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	221.86	1.09
3300	เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	51.37	0.25
4100	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	64.01	0.32
4200	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	176.87	0.87
5000	เขตพื้นที่อื่น ๆ	4,277.63	21.06
6000	เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	925.30	4.56
รวม		20,307.32	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอบรรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลปรางบุรี อำเภอบรรบุรี จังหวัดประจวบ

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอบรรพบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567 ถึง 2570

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลเขาล้านไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์ เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์ นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

- (6) การรณรงค์เฝ้าสังเกต
- (7) การจัดหาปูนโดโลไมท์
- (8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) พื้นที่แล้งซ้ำซาก มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

- (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

2) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำเนื่องจากน้ำไม่เพียงพอในหน้าแล้ง และจัดตั้งทุนการผลิตสูง

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลปรางบุรี กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลปรางบุรี ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ แล้งซ้ำซาก (3) ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ นั้น เนื่องจากในพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบล พบว่าดินเป็นดินมีลักษณะร่วนปนทราย คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร มีปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้านั้น เนื่องจากดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายจึงไม่สามารถอุ้มน้ำได้ นอกจากนั้นผลของการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำมีมากจึงทำให้แหล่งน้ำตื้นเขินอย่างรวดเร็ว อีกทั้ง การดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรทั้งปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1. เขตทำนา	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.4 การรณรงค์ไถกลบตอซัง 1.5 การจัดหาปูนโดโลไมท์ 2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 2.1 รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	815,000 400,000 400,000
2. เขตปลูกพืชไร่ 3. เขตปลูกไม้ผล 4. เขตปลูกไม้ยืนต้น 5. เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การจัดหาปูนโดโลไมท์ 2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 2.1 รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก 2.2 งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติทางการเกษตร	221,600 2,384,000 400,000 1,984,000

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตทำนา	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมวิชาการเกษตร) 4. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร) 5. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
2. เขตปลูกพืชไร่ 3. เขตปลูกไม้ผล 4. เขตปลูกไม้ยืนต้น 5. เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (เกษตรและสหกรณ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, กรมส่งเสริมการเกษตร)
6. พื้นที่แหล่งน้ำ	1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำและการบริหารจัดการน้ำ (สำนักงานชลประทาน) 2. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำ (องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อบจ. เทศบาล)

แผนการใช้ที่ดินตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แผน 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ (บาท)				รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	2570		2567	2568	2569	2570		
1. การปรับปรุงบำรุงดิน												1,001,000	
เขตนาข้าว,เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชสวน	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	50	50	50	50	200	17,500	17,500	17,500	17,500	70,000	พด.
เขตนาข้าว	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	20	148,750	148,750	148,750	148,750	595,000	พด.
เขตนาข้าว	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000	15,000	15,000	15,000	15,000	60,000	พด.
เขตนาข้าว,เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชสวน	1.4 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	20	20	20	20	80	34,000	34,000	34,000	34,000	136,000	พด.
เขตนาข้าว	1.6 การรณรงค์เฝ้าติดตาม	ไร่	100	100	100	100	400	35,000	35,000	35,000	35,000	140,000	พด.
2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน												2,464,000	
เขตพื้นที่เกษตรกรรม,พื้นที่แหล่งน้ำ	2.1 รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	กล้า	100,000	100,000	100,000	100,000	400,000	120,000	120,000	120,000	120,000	480,000	พด.
	2.2 งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติทางการเกษตร	ไร่	155	155	155	155	620	496,000	496,000	496,000	496,000	1,984,000	
	รวมเป้าหมายดำเนินงานและงบประมาณ												

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

เทศบาลตำบลหัวสะพาน. 2566. แผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.2561-2565). แหล่งที่มา:

http://www.obtwangchan.go.th/site/index.php?option=com_content&view=article&id=636:-2566-2570&catid=48:2017-02-05-17-48-55&Itemid=101. 10 สิงหาคม 2566

บทที่ 2

กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 1 มิถุนายน 2566.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565). กรมอุตุนิยมวิทยากระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 15 พฤษภาคม 2566

สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมแผนที่ทหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565). แหล่งที่มา:

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>. 1 พฤษภาคม 2566.

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10, ราชบุรี

บทที่ 3

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10, ราชบุรี

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา:

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.

บทที่ 5

บัณฑิต ต้นศิริ และ คำนวณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน.

บทที่ 6

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่การใช้ที่ดิน (ไฟล์ข้อมูล). สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10, ราชบุรี

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กันยายน 2565